Ρίνα Κοέν

Πίστεψε στο όραμα μιας ομάδας 20 γονέων για οργανωμένη φροντίδα ανθρώπων με εγκεφαλική παράλυση και από την πρώτη στιγμή στάθηκε στο πλευρό των παιδιών με αναπηρία. Από την εκδήλωση που έγινε προχθές, κατά την οποία γιορτάστηκαν τα 40 χρόνια από την ίδρυση της Εταιρείας Προστασίας Σπαστικών, δεν θα μπορούσε να λείπει η πρώτη της εθελόντρια

Το πρότυπο της ελληνίδας εθελόντριας

ΤΗΣ **ΕΥΗΣ ΣΑΛΤΟΥ**

Γεννήθηκε στην προπολεμική Θεσσαλονίκη το 1937, σε μια αστική εβραϊκή οικογένεια με ρίζες από την Πόλη. Η Ρίνα Κοέν πέρασε δύσκολα παιδικά χρόνια, καθώς σε ηλικία 6 ετών είδε τους γονείς της να οδηγούνται στο Αουσβιτς. Εκείνη και τις δύο αδελφές της φρόντιζαν οι καλόγριες. Ο πατέρας τους δεν τα κατάφερε. Η μητέρα τους δύο χρόνια αργότερα επέστρεψε στην Ελλάδα.

Οι τραυματικές εμπειρίες της παιδικής της ηλικίας ήταν ένας από τους λόγους, όπως θα παραδεχθεί σήμερα, για τον οποίο έγινε φυσικοθεραπεύτρια. «Ήθελα να κάνω σπουδές και να ακολουθήσω ένα επάγγελμα, με το οποίο θα μπορώ να προσφέρω σε όσους έχουν ανάγκη», εξηγεί.

ΤΑ ΝΕΑ

ΣΠΟΥΔΕΣ ΣΤΙΣ ΗΠΑ. Με υποτροφία μπήκε στο Κολέγιο Ανατόλια της Θεσσαλονίκης. Πάλι με υποτροφία το 1958 θα κάνει το υπερατλαντικό ταξίδι, θα σπουδάσει στο Πανεπιστήμιο Washington State και θα ολοκληρώσει το μεταπτυχιακό της στο Στάνφορντ. Η απόφαση να σπουδάσει φυσικοθεραπεία μόνο τυχαία δεν ήταν. «Μεγάλωσα με την οικογένεια του παππού μου που ήταν γιατρός και είχα εξοικείωση με τα θέματα υγείας. Στο σπίτι άκουγα για παιδιά με αναπηρία. Στην Ελλάδα εκείνη την εποχή δεν υπήρχε ακόμη σχολή φυσικοθεραπείας κι έτσι έφυγα».

Επτά ημέρες έκανε με το καράβι για να φτάσει στην Αμερική. Παρότι είχε υποτροφία, χρειάστηκε να δουλέψει για να καλύπτει κάποια από τα έξοδά της αφού το συνάλλαγμα ήταν μόνο 200 δολάρια τον μήνα. Εργάστηκε σε χωράφια με φράουλες και πατάτες αλλά και ως μπέιμπι σίτερ. Το 1962, έχοντας ολοκληρώσει τις σπουδές ζήτησε να μείνει στις ΗΠΑ και να εργαστεί πάνω στο αντικείμενό της. Ετσι, προσλήφθηκε για ένα χρόνο στο ορθοπεδικό νοσοκομείο του Λος Αντζελες. Δεν έμεινε όμως στις ΗΠΑ. Αλλωστε, όπως λέει, δεν ήταν αυτός ο σκοπός της. «Ηθελα να γυρίσω στην Ελλάδα και να προσφέρω». Ενα χρόνο αργότερα, αρχίζει να εργάζεται στο νεοϊδρυθέν τότε Νοσοκομείο Τριτοβάθμιας Φροντίδας Αγία Σοφία στο Γουδή, υπό τον Σπύρο Δοξιάδη, από όπου και συνταξιοδοτήθηκε το 2003.

Με την ιδιότητα της φυσικοθεραπεύτριας, η κυρία Κοέν γνώρισε τη Δάφνη Οικονόμου, την πρόεδρο της Εταιρείας Προστασίας Σπαστικών. Από την επαφή μαζί της έμαθε για την προσπάθεια που κατέβαλλαν γονείς παιδιών με αναπηρία, φτάνοντας στην ίδρυση της Εταιρείας το 1972. «Οι γονείς παιδιών που διαγνώσθηκαν με εγκεφαλική παράλυση δεν έμειναν παθητικοί θεατές. Μπροστά στο μεγάλο κενό που άφηνε ακάλυπτες τις κοινωνικές, θεραπευτικές, εκπαιδευτικές, οικονομικές ανάγκες αυτών των παιδιών, συνασπίσθηκαν και ξεκίνησαν με μόνα εφόδια τη θέληση για προσφορά στον συνάνθρωπο».

Στην Εταιρεία όμως δεν εργάστηκε ως φυσικοθεραπεύτρια αλλά έγινε η πρώτη εθελόντρια, η οποία αφιέρωνε τον ελεύθερο χρόνο της σε αυτά τα παιδιά. Δύο φορές την εβδομάδα πήγαινε στο κτίριο, συγκεκριμένα στο υπόγειο του οικήματος επί της οδού Αρχιμήδου στο Παγκράτι, όπου συμμετείχε στην ομάδα ψυχαγωγίας υπό την καθοδήγηση ειδικού παιδαγωγού. «Τι κι αν ήταν υπόγειο; Παίζαμε, χορεύαμε, μαγειρεύαμε, τραγουδούσαμε, φτιάχναμε μέχρι και χαρταετούς για την Καθαρή Δευτέρα. Και όλα αυτά μαζί με τα παιδιά. Δεν θα ξεχάσω ποτέ όταν πήγαμε τα παιδιά στο αεροδρόμιο. Η χαρά που πήραν όταν ανέβηκαν στο αεροπλάνο, τα περισσότερα για πρώτη φορά, δεν περιγράφεται», θυμάται η 76χρονη, η οποία αυτά τα 40 χρόνια συμμετείχε είτε ως σύμβουλος στην Επιστημονική Επιτροπή είτε ως μέλος στο Διοικητικό Συμβούλιο, ακόμη και στις ομάδες επιλογής προσωπικού.

Εξησε από κοντά την απόκτηση ενιαίας ιδιωτικής στέγης, του Πρότυπου Κέντρου Εκπαίδευσης και Αποκατάστασης Πόρτα Ανοιχτή που άνοιξε την αγκαλιά του σε 240 παιδιά, την υιοθέτηση πρωτοποριακών προγραμμάτων – ιατρικών, εκπαιδευτικών, συμβουλευτικών –, τη λειτουργία του Ειδικού Δημόσιου Δημοτικού Σχολείου για τα παιδιά με εγκεφαλική παράλυση.

Οπως λέει, η Εταιρεία πρέπει να αποτελέσει παράδειγμα, ιδίως για τη δύσκολη εποχή που ζούμε. «Είναι η πιο κατάλληλη στιγμή να πάρουμε μαθήματα από τον τρόπο λειτουργίας της, προκειμένου να ζήσει ο τόπος με αξιοπρέπεια και αισιοδοξία, όπως έκανε η Εταιρεία για τα άτομα με αναπηρία».

Τη δεκαετία του 1950 στη γειτονιά της στη Θεσσαλονίκη, μια γυναίκα έβγαζε κάθε απόγευμα βόλτα τον ανιψιό της, ένα αγόρι σε αναπηρικό αμαξίδιο. Τα παιδιά της γειτονιάς μαζεύονταν κοντά του για να του κάνουν παρέα. «Είχαμε όλοι μας σχέση στοργής και αποδοχής γι' αυτό το αγόρι και θαυμάζαμε τη θεία του που το φρόντιζε τόσο πολύ». Τα χρόνια εκείνα, όμως, τέτοιες εικόνες στην Ελλάδα σπάνιζαν. Οσοι είχαν παιδιά με αναπηρία είτε δεν μιλούσαν γι' αυτά είτε τα έστελναν σε ιδρύματα του εξωτερικού, ενώ υπήρχαν και αρκετές οικογένειες που τα παιδιά αυτά δεν τα κυκλοφορούσαν.

Το 1977 πήγε για τέσσερις μήνες στην Αμερική, για μεταπτυχιακό στο Πανεπιστήμιο της Νέας Υόρκης, και βρέθηκε μπροστά στην αντίθεση: οι άνθρωποι με αναπηρία είχαν κερδίσει με αγώνες το πολιτικό δικαίωμα να ζουν σε περιβάλλον ελεύθερο από αρχιτεκτονικά εμπόδια. «Είχαν στη διάθεσή τους ράμπες, αναβατήρες και όλα όσα εξασφαλίζουν την πρόσβασή τους σε λεωφορεία, τρένα, κτίρια, σχολεία».

Η ΕΠΙΣΤΡΟΦΗ. Με την επιστροφή της στην Ελλάδα, προσγειώθηκε πάλι στην πραγματικότητα. Εκανε προσπάθειες – χωρίς επιτυχία, όπως παραδέχεται – να εξασφαλίσουν ανάλογα πολιτικά δικαιώματα οι άνθρωποι με αναπηρία και στη χώρα μας. «Οι κανόνες που ισχύουν στο εξωτερικό για τους ανάπηρους είναι ενιαίοι και εφαρμόζονται για όλους. Θα ευχόμουν να ισχύσει το ίδιο και εδώ γιατί ήδη έχουμε χάσει πολύτιμο χρόνο αδικώντας πολλούς συμπολίτες μας και τις οικογένειές τους. Ακόμη και σήμερα, τα άτομα με εγκεφαλική παράλυση αποκλείονται από την αγορά εργασίας και δεν έχουν προσβασιμότητα στους χώρους της πόλης».

Στην Εταιρεία Προστασίας Σπαστικών δεν ήταν η πρώτη φορά που αναλάμβανε τον ρόλο της εθελόντριας. Ο εθελοντισμός είχε μπει στη ζωή της από τα σχολικά της, κιόλας, χρόνια. Ως μαθήτρια ήταν μέλος ενός κλαμπ στο Κολέγιο Ανατόλια, το οποίο είχε «υιοθετήσει» ένα χωριό κοντά στη Θεσσαλονίκη, τη Μαυρορράχη, που είχε υποστεί μεγάλες καταστροφές κατά τον εμφύλιο πόλεμο. «Χτίζαμε, καθαρίζαμε, στηρίζαμε οικονομικά και υλικά όσους κατοίκους είχαν απομείνει». Στην Αμερική έγινε για πρώτη φορά εθελόντρια αιμοδότρια και από τότε δεν σταμάτησε την εθελοντική προσφορά, ενώ από το 1979 είναι μέλος του Συλλόγου Περιβαλλοντικής Προστασίας Ψυχικού. «Οπου υπάρχει κοινωνική ανάγκη και με ενδιαφέρει, ασχολούμαι ενεργά».

είπε

Το ότι επί 40 χρόνια βρίσκομαι δίπλα στην Εταιρεία Προστασίας Σπαστικών σημαίνει πως το έργο της με εμπνέει και δεν με έχει απογοητεύσει ποτέ

είπαν γι' αυτήν

Βρίσκεται στο πλευρό της Εταιρείας Προστασίας Σπαστικών από την πρώτη ημέρα της ίδρυσής της. Ως εξαίρετη επιστήμων, είναι πολύτιμο μέλος, με πάντα σοφές συμβουλές σε ό,τι αφορά τις μελλοντικές κατευθύνσεις της Εταιρείας

ΔΑΦΝΗ ΟΙΚΟΝΟΜΟΥ, ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΗΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ ΣΠΑΣΤΙΚΩΝ